

ST.

OLAV

22. Januar 1948
60. årgang
Nr. 3-4

Den nye legmannsbevegelse
i Europa

Der er et navn . . .

Fra en verden til en annen

Katolske profiler av i dag:
Evelyn Waugh

Jubileer

Står folkeopplysningen høyt
i Norge? II

Hjemme og ute 40
øre

F
r
a
m
.
k
r
i
s
t
m
e
n
n
.
f
r
a
m

vekning av lag som var sovnet inn, og ny iver. Vi håper på det samme resultat også denne gangen, fordi vi tror på legfolkets kjærlighet til Kirken og interessen for legmannsapostolatet, og sist, men ikke minst, fordi vi vet at presteskapet med biskopen i spissen omfatter legmannsapostolatet med levende interesse og forståelse.

St. Olavs Forbund vil og skal nettopp være organ for legmannsapostolatet i vikariatet. I full forståelse og fullkomment samarbeid med våre prester vil forbundet etter hvert søke å løse de problemer og saker som melder seg for oss både innover i vår egen krets og utover i samfunnslivet. Ikke minst vil forbundet nå fram til å bli det katolske legfolks ansikt utad, så vi kan vinne over den gamle fordom at Kirken bare er en prestekirke med et umyndiggjort legfolk under seg. Ja, vi vil vise skjønnheten i Kirken. Det levende organiske fellesskap og samarbeid mellom alle elementer og stender i Kirken, slik både pave Pius XI og Pius XII har holdt den fram for oss i sine forskjellige rundskriv.

Aksjonsdagen St. Eysteins dag 25.—26. januar, er derfor en dag av betydning ikke bare for St. Olavs Forbund, men for hver eneste norsk katolikk. Den vil minne oss om vår hl. fars, pave Pius XII's ord: «Vi ønsker at alle som regner Kirken for sin mor, også alvorlig skal tenke over at ikke bare presteskapet og de som har viet seg til Gud i ordenskallet, men like meget også alle de andre lemmer på Kristi mystiske legeme, har plikt til å arbeide hardt og utholdende for å bygge opp og gi vekst til dette legeme (Rundskrivet: «Kristi mystiske legeme», 29. juni 1943).

Ja, aksjonsdagen vil ikke bare minne oss om dette, men også kalle hver eneste en til å følge det i sin ferd, så vi alle som én tar vår plass og vår oppgave i fylkingen om biskopen og hans prester.

ST. OLAVS FORBUND

Ved formannen.

Når St. Olavs Forbund begynner året med en aksjonsdag for å verve nye medlemmer, er dette ikke noe nytt tiltak. Slike aksjonsdager er gjentatte ganger blitt holdt i de 27 år forbundet har arbeidet. Resultatet av dem har alltid vært godt, det viser selv det sparsomme arkivmaterieell vi råder over.

Hver eneste av aksjonsdagene for forbundet hittil ga som resultat nye medlemmer, nye lag, gjenopp-

VÅRE KIRKER

på søn- og helligdager

KUNNGJØRINGER:

OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.

*Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegråd. og Biskopen 42 52 87).*

Kl. 7: Stille messe.

Kl. 8.15: Fromesse m. preken.

Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.

Kl. 11: Høgmesse m. preken.

Kl. 19: Aftengudstjeneste.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.

Fransiskanerne, tlf. 68 08 68.

Kl. 8: Fromesse.

Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

Kl. 17: Aftengudstjeneste.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.

Dominikanerne, tlf. 44 23 24.

Ingen gudstjenester. Se St. Katarina-hjemmet.

St. Katarina-hjemmets kapell,

Gjørstadgt. 8.

Kl. 8.15: Fromesse.

Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

Kl. 18: Aftengudstjeneste.

Jesu Hjerte kapell, Nyv.17, Stabekk.

Soknepresten, tlf. 53 77 35.

Kl. 9.05: Fromesse.

Kl. 10.30: Høgmesse.

Kl. 17.45: Aftengudstjeneste.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.

Prestegården, tlf. 37 45 90.

Kl. 9.30: Høgmesse. Kl. 17: Aft.gudstj.

Vår Frue Villas kapell, Montebello,

Smestad.

Prestegården, tlf. 55 81 21.

Kl. 9: Høgmesse. Kl. 16.30: Aft.gudstj.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.

Soknepresten, tlf. 2209.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.

Soknepresten, tlf. 15 410.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt.1.

Soknepresten, tlf. 2019.

Kl.8.30: Fromesse. Kl.10.30: Høgmesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.

Kl. 8.15: Ottemesse. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1

Soknepresten, tlf. 1168.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Kl. 19: Aftengudstjeneste.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvgt. 113.

Soknepresten, tlf. 1751.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.

Soknepresten, tlf. 3195.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 644.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Kl. 19: Aftengudstjeneste.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25 534.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Aftengudstjeneste.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.

Kl. 10.30: Høgmesse. Aftengudstj.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, tlf. 2238.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

ST. OLAVSLAGETS LOTTERI

(Akersveien 5, Oslo)

TREKNING

foretatt av Sivilpatroljen, Oslo
Politi, i dag i **St. Olavslagets lotteri**.
Følgende loddnummer ble uttrukket
med gevinst:

1. gev. En Sibirisk gråverkskåpe —
lodd nr. 13169. **M. Strømte, Furu-**
lundv. 13, Bestum.

Oslo, den 21. januar 1948.

Rett trekning bevitnes.

Torgeir Gjerde. Alf Petterson.

Olav Liseter.

Polititjenestemenn.

Gevinsten kan hentes hos A/S «Gro»
(Rådhuspassasjen) Fridtj. Nansens
plass 2, Oslo.

Mariakongregasjonen, Oslo,

Møte i St. Josephs kapell onsdag
4. februar, og deretter selskapielig
samvær i foreningslokalet.
Felleskommunion påfølgende søndag
8. februar.

St. Olavs Menighet, Oslo.

ST. OLAVSLAGET

har generalforsamling i forenings-
lokalet, Akersveien 15, Oslo, etter
aftenandakten søndag 1. febr.

Viktige ting skal behandles, og det
henstilles til samtlige medlemmer
å møte.

Styret.

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon: Akersv. 5 I.
Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: 9.30—16,
unntatt onsdag. Lørdag: 9.30—13.

Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.
Abonnementspris: Kr. 2.50 pr. kvartal,
for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og
på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen
fredag aften.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 25. JAN.: Søndag septuagesima. Ep. 1. Kor. 9, 24—27; 10, 1—5.
Ev. Mt. 20, 1—16. *Mandag:* Polycarp, bisk., mart. *Tirsdag:* Johannes Kryso-
stomus, bisk., bekj., kirkelærer. *Onsdag:* Peter Nolascus, bekj. (før: 31. jan.)
Torsdag: Frans av Sales, bisk., bekj., kirkelærer. *Fredag:* Martina, jomfru,
mart. *Lørdag:* Don Bosco, bekj.

SØNDAG 1. FEBR.: Sønd. sexagesima. Ep. 2. Kor. 11, 19—33; 12, 1—9. Ev.
Luk. 8, 4—15. *Mandag:* Marias lysmesse (kyndelmesse). *Tirsdag:* Blasius, bisk.,
mart. *Onsdag:* Andreas Corsini, bisk., bekj. *Torsdag:* Agatha, jomfru, mart.
Fredag: Titus, bisk., bekj. *Lørdag:* Romualdus, abbed.

SØNDAG 8. FEBR.: Sønd. quinquagesima.

Den nye legmanns-bevegelse i det katolske Europa

Etter en artikkel av Douglas Woodruff i «The Sword».

Ved Sonia Løchen

I. Det store spørsmål.

Vi er i dette århundre vitne til noe som vil få den aller største betydning for neste generasjon: «omformingen» av den katolske legmann. Den stilling han kommer til å innta blir noe helt nytt i den katolske kirkes historie.

Konsiliet i Trient betegner en storartet reformbevegelse, likesom mot-reformasjonen reddet og befestet Kirken. Men litt etter litt ble det tydelig at konsiliet i Trient tross alt hadde forsømt en viktig del av forsvaret. Konsiliet var først og fremst en reform av geistligheten, den gjenreiste den kirkelige disiplin, skapte seminariat og ga prestene en solid og førsteklases utdannelse. Ingen kunne dengang ane at nettopp dette forberedte veien for den antiklerikale bevegelse som senere bredte seg i det latinske Europa, fordi prestestanden etter Trient skilte seg meget skarpare ut enn tilfellet hadde vært i middelalderen. Det som ble gjort i Trient var å befeste den kirkelige autoritet overfor legfolket. Reformasjonen var jo i sitt vesen først og fremst en bevegelse for å anerkjenne amatørteologen: å la hver enkelt kristen lese bibelen og tolke den etter egen skjønn. Trienter-konsiliet slo fast at det er noe som heter Teologi, og at denne vitenskap er så spesiell og vanskelig at de som i fremtiden skulle befatte seg med den måtte velges ut med største omhu og gå gjennom grundige studier for å utdanne seg til spesialister.

Alt virket etter planen. Men vi ville være urettferdige mot den generasjon som skapte mot-reformasjonen om vi glemte å nevne at de i tilgift til å skaffe Kirken velutdannede prester, også ofret seg for skoler hvor katolsk ungdom ble undervist i dogmatikk og apologetikk.

«Fram, kristmenn, korsmenn, kongsmenn», fram til samling i St. Olavs Forbund for Hvite-Krist og Hellig Olavs tro i Norge.

15. 1. 1948.

W. Fiala.

FOREDRAGSHOLDERE PÅ AKSJONSDAGEN 26 DS.

Bergen: Sokneprest Albert Castricum, Haugesund.

Drammen: Pater G. De Paepe, S. M. Oslo.

Fredrikstad: Kontorsjef Alfred Taxt, Oslo.

Halden: Konsul Einar L. Berrum, Fredrikstad.

Hamar: Pastor Alf Høgh, Oslo.

Haugesund: Skreddermester Chr. Olsen, Stavanger.

Hønefoss: Varaformannen Einar Storheim, Oslo.

Oslo: Formannen Wilfred Fiala.

Sekretæren Johs. Hongslo.

Stabekk: Herr Aage Fabian, Oslo.

Stavanger: Herr René Joys, Bergen.

Tønsberg: Stud. jur. Helge Røstad.

Den moderne katekismes far, St. Peter Canisius, grunnla så mange jesuitter-skoler over hele Tyskland at halvparten av landet ble reddet for Kirken. Allikevel ble der et farlig tomrom mellom de profesjonelle teologer og prester og de katolske unge menn som gikk ut fra de nye skoler. Selvom de forble trofaste mot Kirken hele sitt liv, overlot de Kirkens intellektuelle liv helt til prestene. Følgene av dette kommer tydeligst fram i Frankrikes historie. De franske protestanter, kjent i historien som hugenotter, fikk i det 16. århundre trosfrihet da den protestantiske fyrste Henrik av Navarra ble den katolske konge Henrik IV. Men i det følgende århundre mistet de denne trosfrihet på grunn av den franske kongemakts bestrebelse for å gjenopprette religiøs enhet i landet. Protestantene ble jaget i landflyktighet, og for å hevne seg begynte de den neste fase i sitt store slag mot Kirken, det 18. århundres rasjonalistiske bevegelse.

I kampen mot denne veldige makt som prøvet å få tak på den europeiske intelligensia, var Kirken etter Trienterkonsiliet uten virkelige effektive forsvarsmidler. Riktignok hadde den i sin velutdannede og veltalende geistlighet i kirker og seminarier et kraftig våpen; men det var altfor tungt skyts. For å si det kort: ingen av dem var journalister. Gjennom hele det århundre som endte med den franske revolusjon ble flere og flere av den intellektuelle forming fremmede for Kirken, de kom mere og mere til å se på Kirken bare som en samling profesjonelle teologer som førte sitt eget spesielle språk. Imens skred den nye læren om menneskenes selvtilstrekkelighet og frelse ved frigjøring fra all autoritet fram med stormskritt. Lenge før det moderne proletariat ble skapt, ble grunnen lagt for dets avkristning da Kirken i det 18. århundre mistet taket på den intellektuelle klasse. Den viktigste årsak til den anti-kristne sosialismes fremgang var at Kirkens intellektuelle autoritet var forsvunnet før de sosiale spørsmål begynte å bli aktuelle.

Kirkens beste tid i England var de to første århundrer etter kristendomsinnføringen, fram til den danske invasjon. Allikevel levet folk dengang et fattigere og usikrere liv enn i noen annen periode i Englands historie. Forskjellen mellom denne perioden og det 19. århundre hadde akseptert de kjetterske tanker som ble fremsatt og utbredt i det 18. århundre. Vi som lever i dag er vitne til at disse kjetterske ideer er i ferd med å spille fallitt. Alle som tror å forstå religionen og som priser den og verdsetter den fra et humanistisk synspunkt for de store goder den har brakt den verdslige kultur, gjentar bare læren fra det 18. århundre. De siste to hundre års historie har felt en knusende dom over læren om den menneskelige selvtilstrekkelighet. Historien har selv beviset for at tekniske fremskritt og ytre maktmidler bare skader menneskeheten, når den samtidig gjør få eller ingen fremskritt på det rent menneskelige område.

De fremskritt som representeres av spesialvitenskapenes umåtelige utvikling er virkelige nok, men har sam-

DER ER ET NAVN . . .

Til Jesu navnefest.

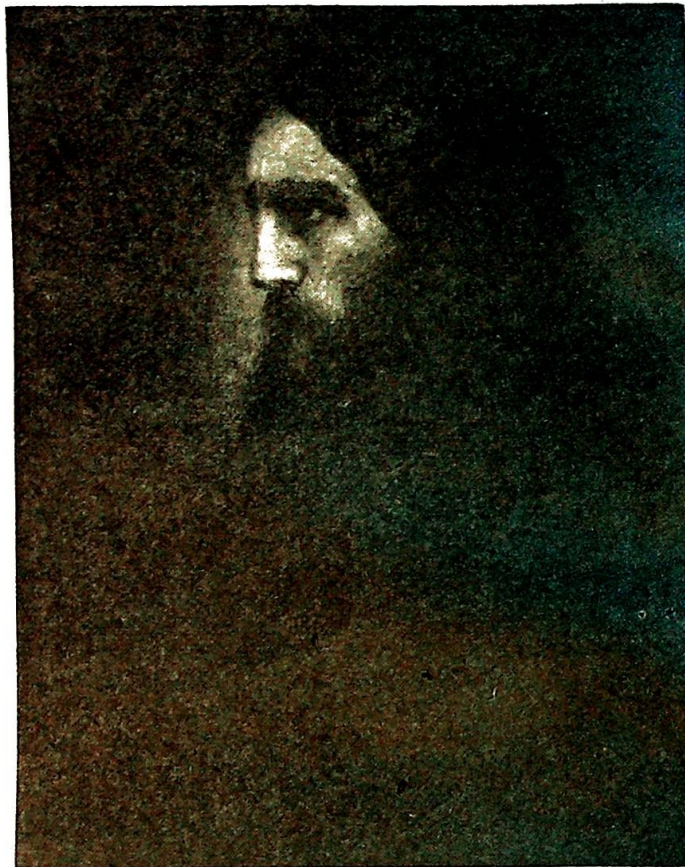
Hører vi et navn, men kjenner ikke mennesket som bærer navnet, da betyr dette navnet ingenting for oss. Og kjenner vi et menneke, men ikke navnet, da kan dette menneske likevel bety meget for oss.

Der er ett navn over alle navn, ett menneske over alle mennesker, og om vi kjenner dette navnet, eller om vi ikke kjenner det, og om vi kjenner dette menneske, eller ikke kjenner det: det betyr likevel *alt* for oss. Dette navnet er Jees Kristus, og dette menneske er gudmennesket som vi nylig i ånden har tilbedt i en krybbe.

Både mennesket og navnet er av både Gud og menneskene. Som Gud er han Faderens almisse til menneskeheten, og som menneske er Han disses bilde på hjelpeløshet. Av Gud fikk han navnet gjennom engelens munn: «Vær ikke redd, Maria, for du har funnet nåde hos Gud. Se du skal bli mor og føde en sønn; Ham skal du gi navnet Jesus.» Han fikk også dette navnet av menneskelig munn; for «da åtte dager var til ende, og barnet skulle omskjæres, ble Han kalt Jesus.» Og siden fikk Jesus, som betyr «Guds røst», tilnavnet Kristus, som betyr «den salvede». Her igjen dette felles uttrykk for Guddom og menneske uttalt både av guddommelig og menneskelig munn: «Han skal være stor og kalles sønn av den Høyeste, og Gud Herren skal gi Ham Hans far Davids kongestol, og Han skal regjere evig over Jakobs ætt, og det skal ikke være ende på Hans rike.» Slik heter det hos evangelisten Lukas. Og apostlene kalte

tidig årsaket at teologien er skrumpet inn til å bli en spesialvitenskap ved siden av de andre spesialvitenskaper ved Universitetet. Hver gren av vitenskapen lever her sitt eget uavhengige og suverene liv. Likesom en kirke ser liten og uanselig ut ved siden av en skyskraper, ja nesten latterlig om den dertil pynter seg med tårn og spir, så et teologien blitt uanselig sammenlignet med de moderne naturvitenskapelige og økonomiske vitenskapers fantastiske utvikling og aktivitet. Og det blir vanskelig å huske at omfanget av aktiviteten ikke har noe å gjøre med gyldigheten av det opprinnelige kravet: å være uavhengig av teologiens dom. Det lyder ganske fornuftig når forretningsmenn sier at de ikke skal blande seg opp i teologiske spørsmål på betingelse av at teologer heller ikke skal befatte seg med økonomiske problemer. Men dette er bare å gjenta hva konger og statsmenn alltid har sagt, at de repsekterer Kirken så lenge den holder seg til sitt eget område, mens de selv tar vare på politikken. Katolske apologetikeres største oppgave i dette århundre er igjen å gjøre det helt klart at menneskelivet må ses under ett. Alt henger sammen og danner et samlet hele. De må komme den ødeleggende idéen til livs som sier at religion er noe som bare skal innta en liten om enn aktet plass i ethvert velordnet samfunns eller individs liv.

(Forts.)

*Jesus Kristus — sterk og fast og likevel mild.
Det er vår tids Kristus-bilde.*

Ham den salvede, fordi Han skulle være menneskeættens konge til evig tid.

Det er altså til ære for dette navnet Kirken feirer en særlig fest. Den er satt ved inngangen til det nye året, for at hele jordekretsen skal gå inn i dette året i Jesu Kristi navn.

La oss stanse opp ved dette «navnet over alle navn», som liturgien lovsynger. Har vi, som alle har hørt dette navnet Jesus Kristus, kjent Ham som Han er? Har Han betydd for oss det som navnet innebærer, selv om vi ikke kjente Ham: vårt eneste håp, vår Frelser i dette livet, og fra dette livet inn i det evige? Han som kom som verdens lys, — er han *lys* i ditt og mitt liv? Han som kom og gav sitt liv for menneskene, — er han *næring* for ditt og mitt liv? Han som kom for å lege syndens sår, — er Han *lægedom* for din og min sjel? For lys, næring og lægedom er det største dette navnet gjemmer i seg.

Er Han lys?

Vi vil ikke stille spørsmålet om Jesus, barnet fra Betlehem, virkelig er det lyset Han senere mente, da Han sa at Han var veien, sannheten og livet. Vi *vet*

Han er det. Men, som den Hellige Far sa det så vak-
kert i fjorårets julebudskap til verden: «Også når
en vet at en går fram på sikker vei, er det dog skjønt
å vandre i lyset.»

Er Han lys i vår sjel? Hvordan kan Jesus i dag
være lyset i sjelen vår, når utenfor oss motsetningene
mellom lyset fra Betlehem og den mørke virkelig-
heten i verden er grellere enn noensinne. Nettopp
derfor! La oss ikke straks rystes av tanken på ver-
den. Det er oss som former verden! Den som har bil-
det av Jesus Kristus i sin sjel, er ved verdens grunn-
voll. Verden uten Kristus er mørke — som byene
og bygdene uten kirkene og kirketårnene. Hvem
har noen gang forestilt seg verden uten disse
kirkene, verden uten prestene, verden uten det
kristne kjærlighetsarbeid: Og dog er det bare
et blekt bilde av verden uten Kristus. Han er
mer enn alt dette: Han er samvittighetens stemme
i tvilen, Han er det eneste lyspunkt i fortvilelsen;
Han er den eneste lindring i den siste, store smerten.
Han er det eneste håpet i den store, endelige nøden.
Han er det eneste faste, sikre og trygge blant alt det
som stykke for stykke tas eller kan tas fra oss. Han
er forklaringen på alle spørsmål. Alle livets og dø-
dens gåter løses i lyset av Jesu Kristi navn. Og bare
i Hans navn kan vi eie og ha del i den sanne lykke.

Er Han alt dette for deg, — er Han helt igjennom
lyset i din sjel, da er du først en kristen. Da er du
kristnet, slik at Kristus virkelig lever i deg. Da er
du verdens lys.

Men er Jesus også din næring?

Du vet Han sa den gang Han brøt brødet og drakk
kalken at det var Hans eget legeme og blod Han
delte ut. Du vet Han bad sine venner fortsette med
dette, da Han ville leve videre og bo blant menne-
skene i vinens og brødets skikkelse. Og du vet Han
sa at den som ikke tok imot Hans legeme og blod på
denne måten, ikke skulle ha livet i seg, men være
som død. (Johs. 6, 53 ff.)

Er nå Jesu legeme virkelig det brød som er det
livgivende prinsipp i livet ditt? Går du så ofte og tar
imot Hans legeme at det kan stille den sjelelige hun-
ger som livets mange forhold ubønnhørlig tvinger
fram? Og går du ofte — opptar du dette livets brød
slik i deg at Jesu navn står å lese på din panne, bren-
ner i ditt hjerte og metter deg slik at du synes alt
annet tar smak etter dette? Og blir dine tanker så
opptatt av å gjøre Faderens vilje som Hans? Blir
dine ord så varme, sanne og gode som Hans, ditt
blikk så gjennomtrengende godt, og blir dine gjer-
ninger så edle, og ofrene så kjære og sinnet ditt så
lyst som Hans?

Han, Jesus, venter vel ikke så meget av oss, som
vi ventet og venter av Ham; men burde og kunne
ikke vi vente det av *hverandre*?

Jesus er ikke bare lys og næring, men Hans navn
rommer også

helbredende kraft.

«Sølv og gull har jeg ikke,» sa Peter, «men det
jeg har, gir jeg deg: I Jesu Kristi navn, stå opp
og gå.» Og den vanføre sto opp og gikk frisk
bort. (Ap. 3, 6—8.) Vitenskapen strever for
å få slutt på miraklene. Men hvem er vitenska-

pen, eller hva? Utøverne er mennesker, og kunn-
skapen er tingenes natur erkjent gjennom årsak
og virkning. Men hva er mennesket mot Kristus,
og hva er årsak og virkning overfor selve til-
værets vesen, Gud? Selv mirakel eller ikke mirakel
blir et spill om ord. *Der skjer større ting den dag
i dag i Jesu navn.* Husk hva Han sa engang: «Hva
er lettest, enten å si til den lamme: Dine synder er
tilgitt, eller å si: Stå opp, ta sengen din og gå?»
(Mark. 2, 9—10.) (Synd, det er sjelen som er syk,
splittet og trett. Synd er som sykdom og svekkelse:
Den er det ufeilbare korrektiv til noe som er galt.)
Har du ikke som syk, trett og nedbrutt, som syndig,
svak og trist følt hvilken legende kraft det er å
finne i Jesu navn? Hvordan det rommer tilgivelse
i botens, og styrke i alterets hellige sakramenter?
Her er også Jesus lys, men som lysende kraft og
legedom. Vi kaller denne kraften og legedommen
for den helliggjørende nåde. Når tilgivelsesordene
fra presten lyder i Jesu Kristi navn, når denne ly-
sende kraften rydder alle skygger bort fra sjelen
vår, når vi står sunne, ranke og frie i sjelen foran
Gud og mennesker igjen — da kan vi nok rope
Kristus i møte: Hva er større enn tilgivelsen?

Alt dette: lys, næring og legedom rommes i Jesu
hellige navn. Dette navnet over alle navn, som
Kirken feirer fest for på årets første søndag. La
oss aldri glemme hva det rommer, aldri la være
å takke for hva vi har fått og får og alltid vil kunne
få gjennom dette navn.

I. H. K.

Sokneprest dr. Arne O. Sund 50 år

29. januar fyller sokneprest dr. Arne O. Sund,
Tønsberg, 50 år.

En kunne være fristet til å dvele ved de mange
data og viktige gjøremål som knytter seg til sokne-
prests Sunds omfangsrige og signende virke for Kri-
sti kirkes sak i landet vårt.: Men vi vet at han ikke
ønsker virak om sitt navn. Pastor Sund vil imidler-
tid ikke kunne unnsnippe det når minnene og takk-
nemligheten ved denne milepel i livet på jubileums-
dagen strømmer fram fra alle dem som skylder ham
så meget.

«St. Olav» har all grunn til å være den første ute
med sin takk og sine lykkønskninger til den jubiler-
ende medarbeider gjennom mange år. Inderlighet og
varme har preget hans innlegg som det også så over-
bevisende har preget hans forkynning, sjelesorg,
vennskap og kollegialitet.

Ad multos annos!

Fra ekspedisjonen:

St. Olavs ekspedisjon og forlag vil forlenge kontortiden,
slik at den fra 1. februar d. å. blir fra kl. 9.30 til kl. 16. Lør-
dagene stenges kl. 13 og onsdagene holdes lukket som hittil.

Fra en verden til en helt annen —

Det har lenge vært stille om den katolske kirke i «Vårt Land» nå. En fikk uvilkårlig inntrykk av at bladet fulgte sin egen parole om «prikkfri hederlighet som det kristne minimum». Inntil man nå igjen, lørdag 10. januar, finner en artikkel under titelen: «Italias politikk i dag ledes av Vatikanet», uten underskrift. Artikkelen står altså for redaksjonens regning.

Etter en liten betraktning over «dagdriverne» i Peterskirkens skygge som Mussolini (i salig ihukommelse?) klarte å sette i arbeid, men som det nåværende styre øyensynlig med hensikt lar drive dank, går den ukjente skribent over til videre dypsindigheter. Butikkens prakt er en skinnende fasade som dekker elendigheten blant folket. Grunnen til det er at «amerikanerne» tvangsfører det italienske marked med overflødig luksus, men dette har mer bruk for brød. Så vet vi det! Men likevel, det er mer smil og munterhet i Italia enn i Frankrike. «Dagdriverfilosofen» har det bedre i Rom enn i Paris. For selvsagt: I «katolske land» er en arbeidsledig stakkar i et overbefolket krigsherjet land bare en «dagdriver», selv om en godt kan bevilge ham tilnavnet «filosof». Det lyder jo mer elegant og sikkert atskillig mindre ukristelig. For man er da «kristelig», overbærende og tolerant, hva?

Etter at «dagdriverfilosofen» har fått sitt går man over til paven. Uten sammenlikning for øvrig, får en vel anta.

«Avstanden mellom Colosseum og Petersplassen er ikke stor, men likevel er en spasertur mellom disse steder, som en gang gjennom hele den europeiske kristenhets dramatiske historie. Den kirke som nå triumferende reiser seg over Peters grav, begynte med martyrenes blod på sanden i Colosseums arena. På veien fra Colosseum til Peterskirken går man som fra en verden til en helt annen, og det er langt mellom dem — altfor langt ville Kierkegaard ha sagt.

Den katolske kirke i Italia er sterkere etter krigen enn den nesten noensinne har vært. Det er fra Vatikanet Italias politikk ledes og inspireres nå, akkurat som i middelalderen. Under krigen lå nok forholdene ganske annerledes vanskelig an for den pavelige diplomatiske kunst, fordi det skulle tas hensyn til alle sider, da det ikke var gitt hvordan utfallet skulle bli, og fordi den italienske stat på den tid hadde en fast styreform, som i sin oppbygning og effektivitet kunne minne meget om den kirkelige. Derfor valgte man også i denne periode fra kirkens side det kloke standpunkt å forholde seg avventende og for øvrig si så lite som mulig. Blant den italienske intelligens er denne svake holdning ikke blitt glemt, og man hører stadig det bebredende spørsmål: «Hvorfor sa Paven ikke noe avgjørende den gang?»

Nå er situasjonen imidlertid en helt annen. Da først fascismen og deretter kongedømmet brøt sammen, lå veien åpen for en kirkepolitisk suksess. Det skjedde i virkeligheten det samme som så ofte før i historien, at når den verdslige makt gikk i oppløsning, sto pavedømmet med hele sin fasttømrede organisasjon parat til å overta arven. For å sette det på spissen kan man si at italienerne må ha en mann de kan rope hurra for og helst en som samtidig tar seg godt ut. — I gamle dager var det keiseren. I nyere tid ble det Mussolini, som tok seg strålende ut når han viste seg på Palazzo Venezia's balkong, omgitt av folkets jubel. Da han gikk ut av saalen, sto kongen tilbake, og det kunne nok gå an, for strå-

lende uniformer har alltid tiltrekning, ikke minst på sydlandske sinn.

Men da kongedømmet også forsvant, synes det som om det ikke lenger var noen enkeltperson som den folkelige begeistring og hengivenhet kunne samle seg om. Det var ganske riktig en president, men man roper nå ikke engang hurra for en mann i kjole og hvitt, med særlig begeistring, i hvert fall ikke når man er sydlending. Det må nok mer prakt til. Sto det da ikke noe tilbake? Jo, paven var der. — Om ham samlet man seg. Her var all den ytre glans man kunne forlange, og leveropene steg som et brus opp mot den ensomme skikkelse fra Vatikanet når han ved høytidene løftet hånden velsignende over byen fra Peterskirkens balkong, den by som igjen var blitt hans.

Den katolske kirke har i dag den samme vidunderlige evne som den alltid har hatt, til å gripe det nye i enhver situasjon og innrette seg etter de skiftende forhold uten å oppgi det som er det vesentligste for dens eksistens. Gjennom alle tider har kirken på sin vei samlet opp det som den fant brukbart for sine mål, og alt det som fant sitt hjem der ga den ikke senere avkall på. Derfor kan den katolske kirke i dag ta fram nytt og gammelt fra sitt forråd ettersom den har bruk for det, og står fram i dens sydlige hjemland som en broket blanding av det laveste hedenskap og den høyeste kristne filosofi.»

Raskt og lekende hopper vår ukjente venn her over alt det paven *virkelig* sa og over alle de ganger det ble protestert mot det fascistiske styres overgrep, og glemmer at hyldesten til paven var like stor under, som før og etter Mussolini. Det er riktig at Mussolini fant det mest hensiktsmessig å la kirken være relativt i fred. Og kirken — den gamle 1900 årige kirken — har alltid kjent sannheten i de gamle ord: «Vent og se, mennesket spår, Gud rår.» Og — kanskje *selv paven* hadde lagt merke til at «dagdriverne» i Rom og andre storbyers slumkvarterer hadde fått arbeid? Eller er det utelukkende forbeholdt protestantiske turister nå etterpå å anerkjenne dette positive faktum? En er så enig i at det er intelligent ikke å glemme. Mindre intelligent er det kanskje når en ikke betenker seg på, ut fra et ganske overfladisk ytre inntrykk ved et Romabesøk å stemple verdens eldste og største kristne samfunn som «en broket blanding av det laveste hedenskap og den høyeste kristne filosofi».

Det er en lang vei fra Colosseum (og fra Golgata for den saks skyld) til Vatikanet og Peterskirken. Det er en meget lengre vei enn f. eks. fra bomberegnet ved Nybergsund til Oslo slott. Men veien er den samme. — Det katolske kristne menneske i dag ønsker ikke å berede Frelsesren og den stedfortreder Han har innsatt hverken et Golgata eller et Colosseum. Like lite som det norske folk ville berede sin konge et Nybergsund. Det får i tilfelle som for bli *fiendens* sak, hvem han så enn er. Til Frelserens ære, han som er levende midt iblant oss og bor i sine kirker i Eucharistien, er Peterskirken og alle kirker bygd. Og vi er alle, nordmenn som italienere, gla for å kunne motta på høytideligste vis, under fredelige forhold velsignelsen fra paven, etterfølgeren av ham til hvem Frelseren, den gode hyrde, sa: «Vokt min hjord.» Joh. 21, 16.

Vår observatør har også funnet fram til «scala santa»

i Rom. Det er rimelig at han, som tilhører et samfunn der askese betraktes som menneskefiendtlig, det å bøye kne for utvorteshet og hvor faste bare er et navn på en tid av kirkeåret, må forarges over alle dem som «kravler» oppover «den hellige trapp»,* idet de fremmunler bøner og kysser hvert trin. En annen sak med oss, vi — å, så lite opplyste og uintelligente norske katolikker. Når en dame som f. eks. Sigrid Undset under sitt Rom-besøk i bønn «kravlet» oppover den selvsamme trappen hvor den dødsdømte Frelser en gang steg ned på veien til retterstedet, var nok det mindre intelligent av henne. Men, er ikke troen i det hele så lite «intelligent», kjære skribent? Eiendommelig nok kunne en forleden dag i en flerhet av landets aviser lese en overskrift: «Kloke og sanne ord av Sigrid Undset». Det finnes da lyse øyeblikk hos noen hver! Heldigvis, får en vel si.

Katolikker her i landet kan stadig glede seg over hvor observante og flinke våre i troen atskilte medkristne i sin kristelige, velvillige forståelsesfullhet er til å gjøre oss offentlig oppmerksom på våre svakheter. De gjennomskuer oss øyensynlig helt. Paven som den maktsyke, praktelskende spekulant. Oss selv som de godtroende, halvt hedenske barn vi er. Vi skal nok ikke komme til å være uvitende om hvilken sørgelig politisk sjakring «Vatikanet», «romerkirken» eller «pavekirken» gjør seg skyldig i. Så meget merkeligere blir det da å lese følgende, tatt fra det kristelige dagblad «Dagen» forleden:

SISTE SKANSE

Mikolajzyk skrev i en av sine artikler:

De eneste rester av demokratiet i Polen i dag — i et land som president Roosevelt hyllet som en «inspirasjon for alle folk» — er prekestolene i ländets kirker. Det er bare her man hører det sagt åpent at menneskene skal elske og ikke hate, at menneskene skal si sannheten og ikke lyve, at menneskene skal ha tro på sin bestemmelse. Men den røde offensiv mot denne demokratiets siste skanse i Polen er nå kjent.

Prekestolen er demokratiets siste skanse. Det må være underlig og forvirrende å lese en slik enkel konstatering av et faktum for den «opplyste» motstander av kirken, som hårdnakket har tenkt og levet seg inn i den gamle fordommen, at kirken er en fiende av demokratiet og av friheten.

En er jo i grunnen så enig. Dumt derfor kanskje å gjøre seg refleksjoner. Allikevel, uvilkårlig faller det en inn: Var det i grunnen ikke en aldri så liten forglemmelse at man ikke nevnte *hvilken* kirke hr. Mikolajzyk mente? Eller har det helt unngått «Dagen»s (og «Vårt Land»s) oppmerksomhet at i Polen, som også i Østerrike, i Ungarn, i Lithauen og i store deler av Jugoslavia, Romania, Latvia og Ukraina er det nettopp den samme «romerkirke» eller «pavekirke» som er «kirken». Litt pussig syns en jo det er at det ikke nevnes — her. Når det gjelder Spania, eller som denne gang Italia, hvor kirken ikke har hatt sitt Golgata eller Colosseum — ennå, syns det jo å være svært maktpåliggende at det blir nevnt. Et tilfelle kanskje. En tanke? Nå ja. Men hvorfor ikke huske det *en annen gang*, kjære «Dagen», kjære «Vårt Land»? For det var jo *intelligensen* som ikke glemte, ikke sant?

H. Kielland Bergwitz.

* «Den hellige trapp» ble i oldtiden overført fra Pilatus' hus i Jerusalem til Lateranet i Roma.

Katolske profiler av i dag: Evelyn Waugh

Av Helge Røstad.

For noen måneder siden kunne en i de norske aviser lese en sjokkerende karakteristik av en engelsk forfatter hadde gitt av Norge og nordmennene. Med en drepende hån stemplet han den alminnelige livsinnstilling her hjemme som en mangel på åndelig holdning, og med et bedøvende slag ramte han vårt hjemlige skryt om attraksjoner og severdigheter. Karakteristikken av Oslos Rådhus som det hesligste byggverk i verden, og sammenligningen mellom Vigelandsparken og Hiroshimas fryktelige og skremmende ruiner vakte røre og harme i vår presse. De grove beskyldninger om det norske folks manglende åndelige holdning og dets avkristning ble dempet og mildnet litt ved en forklarende henvisning til at forfatteren var katolikk, og den bøse skildring av Frognerparken etc. ble utlagt som et originalt utslag av forfatterens rike originalitet. Forfatterens harde ord løp gjennom avisene våre og skapte stor blest om hans navn. Evelyn Waugh som han het, ble kjent og beryktet, og de som slett ikke ante at han som forfatter var anerkjent og berømt, spurte seg selv, hvem denne Evelyn Waugh egentlig var.

Evelyn Waugh er født i England i 1903. Han vokste opp i et hjem hvor foreldrene var fylt av en levende interesse for alt som hadde med litteratur å gjøre, og som visste å overføre denne interesse på sine barn. Evelyns far var forlegger, og Evelyn kom således tidlig i kontakt med bøker. Han fikk en god utdanning. Etter nødvendig skolegang kom han til Oxford, hvor han tok fatt på sine studier. Dette var nettopp i den forrige etterkrigstids første år, da livet overalt var svulmet opp i sin bråkende utfoldelse. Den unge Waugh ble trukket inn i et friskt og frodig studentliv, hvor en ofte sang ut sin glede og ungdommelighet i larmende studentfester. Waugh kunne som den rikmannsønn han var, ta full del i studentenes hyppige flukt fra kjedelige lesesaler og bøker til livlige og kraftfulle fester med vin og sang.

Wagh hadde før sin Oxford-tid levd med i overklasse-miljøet, og da han ble ferdig med studiene sine, kom han fortsatt til å ferdes i dette miljø, hvor en strevde med å slå tiden i hjel i klubber og selskaper. Han lærte å kjenne dette miljøet til bunns, og han lærte å forakte tomheten i så mange menneskers liv. I disse omgivelser ble det ham klart at menneskelig prakt og storhet ofte er ferniss, og at mennesker med et imponerende ytre innvendig kan være som «kalkede graver». Det var dette miljø og disse mennesker som Waugh så skånselløst kledde av sin prektige drakt, da han trådte fram på forfatterbanen. Han skrapet av den ferniss slekters tradisjoner og samfunnets konvensjoner hadde gitt disse mennesker. Han holdt dem fram i deres åndelige nakenhet og la miljøets tomhet nådesløst for dagen.

Kunnskapene om sosietetsmiljøet og dets mennesker hadde Waugh ervervet seg så å si innenfra. De ble et fryktelig våpen i hans hånd som førte en penn som kjente de utallige nyanser innenfor ironiens og spottens

Står folkeopplysningen høyt i Norge?

(Fra K. O. B.)

(Fortsatt fra forr. nr.)

Mens de tidligere nevnte bøker i hvert fall søker å være saklige og bygger på litt kjennskap til katolsk lære, kan dette ikke sies om to bøker som A/S Lunde & Co.s Forlag og Sambåndets Forlag A/S har gitt ut. De ligger langt under lavmålet for det en kan kalle anstendig litteratur, og det kan bare undre en at noe forlag med selvrespekt og religiøs ansvarsfølelse har villet låne sitt navn og sin medvirkning til disse bøker som ikke er mindre enn en skam for vårt folk og en hån mot all folkeopplysning.

Etter «Fillipiner-Lund» av tidligere borgermester Johs. Solem er dette katolisisme og katolsk lære:

«Det er visst mange gode kristne som tror at de romersk-katolske er kristne, og at det ikke behøves å drive misjonssarbeid blant dem. Det er imidlertid ubekjentskap med de virkelige forhold som gjør at kristne mennesker kan leve i en silk villfarelse.» Og så følger denne framstilling av hva vi katolikker tror:

1. «Katolikkene har intet evangelium å gi folket. Bibelen er en forbudt bok.»

2. De katolske prester der ute (på Fillipinene) erklærer «at lesningen av bibelen er en utilgivelig synd.

De... «beskyldte Luther for at han sammen med Satan hadde skrevet bibelen.»

3. «Den katolske kirke lærer og påtvinger sine tilhengere over alt, som en trosartikkel nødvendig til frelse, at jomfru Maria ble oppreist fra de døde og oppfør til himmelen.»

4. «Videre lærer de at hun er blitt innlemmet i Tre-nigheten.»

5. «I nattverden sies hun å være legemlig til stede sammen med Kristus.»

6. «Den treenige Gud er avsatt fra tronen, og Maria oppsatt i steden. Dessuten tilber katolikkene derute en hel del andre helgener.»

7. «Den katolske kirke derute har også det system at ikke en dråpe av livets vann fåes gratis. Der skal betales for alle mulige ting hvis man skal få noen vel-signelse av kirken.»

Uendelig morsom i all sin naivitet er denne fortellingen om en katolsk dåp: «Vår venn, misjonær D. O Lund fortalte oss et eksempel på hvordan katolikkene derute laget til kristne:

Det var en kineser som ville gifte seg med en fillipiner-kvinne som var katolikk, men det kunne ikke skje med mindre kineseren også ble en kristen eller katolikk. Så

rike register. Waugh skrev en rekke bøker som var en flengende satire over de mennesker som i sin overflod på verdens goder dog ofte er uhyre fattige i sin ånd og sin livsholdning. Waugh var ubarmhjertig skarp i sin hån mot det tomme og innholdsløse i deres liv, og mer enn en gang alluderte han i sine bøker til jungelens og urskogens mennesker, som etter ham ofte er mindre ville enn «kulturens» ville. Det er en slik satire, frapperende i sin respektløshet og sin infami, som nylig er blitt sendt ut på norsk under tittelen «En håndfull støv». Det er satirikerens og spotterens Evelyn Waugh som med denne bok er blitt presentert for det norske publikum. Men det er en annen side i Waugh's forfatterskap som har krav på vel så stor interesse, og det er de bøker hvor det tross alt lever et håp i den tilsynelatende håpløse og flengende ironi. Det er de bøker, hvor den Waugh taler som har funnet fram til innhold og mening i tilværelsen og livet.

Waugh som alt i sine studiedager, hadde støtt på kirkeproblemet som et livsproblem og hadde nærmet seg til den katolske Kirke, ble opptatt i Kirken i 1930. Han fordypet seg etter sin konversjon i Kirkens liturgi, lære og historie. Studiene ga ham stoffet til flere helgenbiografier som ligger langt borte fra banale «søtsuppe-skildringer» og som er herlig realistiske i sin tone. I flere av Waugh's romaner som er skrevet etter hans overgang til den katolske kirke, klinger lysere og renere toner med i hans satire og ironi. I en av dem, «Brideshead revisited», som er skrevet så sent som i 1945, lenge etterat han hadde vunnet seg et stort og kjent navn i den engelske litteraturverden, bekjenner han seg åpent til katolisismen. Romanen handler om livet i en engelsk overklassefamilie,

hvis medlemmer hører til den katolske kirke, men som i sitt liv mer eller mindre har fjernet seg fra den, og som har tilbedt kjøtets og lystens avguder framfor den Gud som kristendommen har åpenbart for dem. Den handler om mennesker som i det ytre hører til Kirken, men som i sitt eget indre har kalt til live kjødets lyster og begjær, og som i sin jagen etter kjødets kjærlighet har glemt åndens. Det er en roman om mennesker som ved at det guddommelige lys til slutt kastes inn i deres sjelers mørke, ledes til i sitt indre å bekjenne seg til den Kirke som de i sitt ytre alltid har tilhørt. «Brideshead revisited» (som i parentes bemerket kommer på norsk utpå vårparten) er en moderne roman om den guddommelige gnist som er lagt ned i hver menneskes indre, og som har skapt et bånd mellom Gud og mennesket. «Jeg fanget ham med en usynlig krok og usynlig line som er lang nok til å tillate ham til å vandre til verdens ende, men et rykk i linen kan når som helst bringe ham tilbake», denne tanken fra Chesterton er det Waugh har bygget sin «Brideshead revisited» på, og som viser nåden og nådens mysterium for det moderne menneske, som viser hvordan «rykket i linen» kan rive en ut fra mørket og inn i lyset.

Satirikerens og refsersens Waugh ble vel mottatt med sin første bok til norsk. Hans spott og hån i engelske avisartikler ble mindre gutert. Men i disse kraftige og gjerne litt for kraftige artikler talte ikke bare satirikerens Waugh, men også den kristne forfatter Waugh, som følte en smerte ved å stilles overfor et nytt miljø, som i sitt indre og i livet står så fjernt fra Gud, og som er kommet bort fra kristendommens sannhet i liv og lære.

måtte da denne kineseren framstille seg for prestene i kirken. De salvet ham med sin «hellige olje», og så gjorde de korsets tegn 365 ganger over hele hans legeme. Det siste korstegnet ble satt på enden av fletten hans. Så var han ferdig og en god katolikk.» — Undres på om det ikke må et korstegn til i skudd-år?

Spør vi så: Er det mulig at folk kan tro dette? blir svaret dessverre: Ja. På en personlig henvendelse svarer nemlig forfatteren at han fullt ut tror det han har skrevet, og at det blir stadfestet av «de evangeliske misjoners historie». Men enda disse læresetninger blir påtvunget av Kirken «overalt», gjelder de ikke for..... Norge! «Det ville jo ikke gå i et land som Norge med sin opplyste og intelligente befolkning å arbeide etter samme metoder som på Fillipinene med dens hedenske og uvitende befolkning. »Slik skriver forfatteren selv i et privatbrev.

Mens en her har å gjøre med en godtroende mann som har latt seg villedes av en «misjonær», som har villet gjøre seg interessant, er det vanskeligere å finne unnskyldningen «god tro» for Sambåndets Forlag A/S og forfatteren av «Jeg hører livet til», S. Anker-Goli. Denne boken har vakt oppsikt selv i protestantiske kretser, men det har ikke hindret en statskirkeprest i å gi den sin varmeste anbefaling i en av hovedstadsavisene.

Boken er litterært sett et makkverk, religiøst sett, er den skamløs. I romanform vil den gi historien til en ung norsk gutt som blir narret inn i katolisismen, tvunget til å gå i kloster, mishandlet og til sist da han er på foredragsturné mot Kirken i Amerika, snikmyrdet av jesuittene! Det hele er hva vi på godt norsk kaller «et verre oppkok». Hva boken vil, ligger altfor tydelig opp i dagen. Noen stikkprøver:

På St. Josephs hospital i København er det søstrenes «plikt» å be «lange, formulerte bønner» for pasientene, og disse er «nødt» til å høre på for «Det er reglementet» (s. 61).

Enkemannen Buck gleder seg «At han bare hadde syv sjelemesser igjen, så var hans elskede hustru ute av skjærsilden (s. 71). Hans troskap mot Kirken blir godt lønnet, for da han bringer Egil Grane til sin skriftefar, pater Heurth, får han høre: «Dette skulle bli minst 5 sjelemesser for hans hustru, som han elsket, men som ennå var i skjærsilden» (s. 83).

Denne presten har for øvrig mange stygge feil. Foruten å være en «sydlandets sønn» som «talte de fleste europeiske språk med stor letthet og derfor var en «betrodd jesuitt», hadde han «fine malerier» på veggene og «utsøkte tepper på gulvene». Dette er øyensynlig store feil for en sann kristen.

Verre stelt er det forresten med fader Smith i Chicago: «Han var sjelen i det store nettverk av jesuitter-spioner som det var så mange av på denne siden av oseanet.» Over hans ansikt «bredte det seg et grusomt smil som var illevarslende.» I sin tjeneste har han «nok av villige menn. Også de er bundne med sin ed til vår hellige jesuitterorden». Politioffiseren og politibetjentene, alle er jesuitter. Selv i telegraftjenesten for Union Cable har de sine forbindelser og snapper opp telegrammene. Deres gjerning er «å forsvare den hellige Guds Moders kirke, derfor tror de også «at det er Gud og alle helgener velbehagelig at vi driver enhver kjetter vekk fra jordens overflate» (s. 238).

Anker-Goli har meget «interessante historiske» oppdagelser, som vil gjøre ham verdensberømt dersom han

kan bevise dem. Bl. a. får vi vite at jesuittene ledet arbeidet i den spanske inkvisisjon. Om sannheten av skilddringen av inkvisisjonens palass i Madrid heter det s. 231: «Den dag i dag kan hvem som helst forvise seg om sannheten av denne beretning, ved et besøk i The Tower i London!» A.-G. kommer her i skade for å minne oss om de katolske martyrer som ble pint og døde i The Tower. At den spanske inkvisisjon har vært i England, er en ny-oppdagelse av rang, som med et slag setter A.-G. i rekke med de store historikere.

Men dette blekner mot de ting han kan fortelle om katolsk lære og praksis: «Konfirmasjonen er hos oss den store innvielse og inngang både til skriftestolen og det høyhellige sakrament», lar han den katolske presten si. Egil Grane får «ved Bucks mellomkomst..... den unge kapellanen, Hausemann, til skriftefar». Han lærer helgenenes liv på fingreng, men Bibelen er det forbudt å lese. Rett som det er får han 3 dagers faste som bostøvning. Han får lov å lese bøker, men disse er «valgt med omhu, ikke bare av Buck selv, men også av presten og sjelesørgeren hans». Morgenmessen kl. 6 «teller mest i skriftestolen; i klosteret er det også..... aftenmesse». Det er «forpliktende å gjøre korstegnet hver gang de nevner Jesu navn». Protestanter er «fortapt og fordømt», og «det var synd å se på en protestantisk kvinne med de øynene han så nå». Skriftefaren «må tale» med hans arbeidsgiver om det Egil har skriftet, og følgen blir selvfølgelig strenge bostøvninger: «Foruten en del sammenhengende nattevakter hadde han tilbrakt tre timer i bønn før han gikk til sengs. På sine bare knær krøp han rommet rundt til de var hudløse og opphovnete.» Han blir voktet på overalt: «Jeg har mange villige, våkne sporhunder som forteller meg sannheten,» sier rektoren for hospitalet hvor han arbeider. «Grusom er den straff som rammer den som svikter vår hellige kirke.» —

Selvfølgelig må Egil Grane etter et besøk hos protestanter gå i kloster etter prestenes råd. Klosteret heter St. Marys og ligger i Dundee i Skottland. Det er i sannhet et interessant sted, fylt av munkes som enten er bostøvere eller svirebrødre. «Egil leste. I syv dager og netter hade han frivillig påtatt seg å lese og tenke bare på synden, døden, djevelen og helvete. Denne åndelige øvelse skrev seg helt fra jesuittergeneralen Ignatius Loyala..... Han leste under hunger og de hardeste selvpinsler. Ved siden av boken hadde han et stykke tørt, grovt brød og en vannballe.» Mens både Egil og andre munkes kryper rundt i klosterkjellerne på harde stener, så blodet flyter og kjøttbitene blir liggende omkring, hadde andre, mindre ivrige det lett vint og verdslig i klosteret: «Mange av munkene var velfødde og tykke og lengtet mest av alt etter sterkt brennevin. De som ønsket det, fødte klosteret godt. En ærlig rus forjaget så mang en mørk tanke..... Men maten var ingen fangekost, og klostretes velfylte vinkjeller sørget alltid for at stemningen var den beste rundt bordene. Matvinen ble servert i store stennemugger, men ved særskilte anledninger ble sterkere ting satt fram.» Ellers driver munkene tiden med selvpinsler, lesning av helgenenes liv, messer i kirken lest av «fader Gregor, klosterets skriftefar og prior» og med stadig å slå korstegnet i luften, som det jo er «foreskrevet» for katolikker.

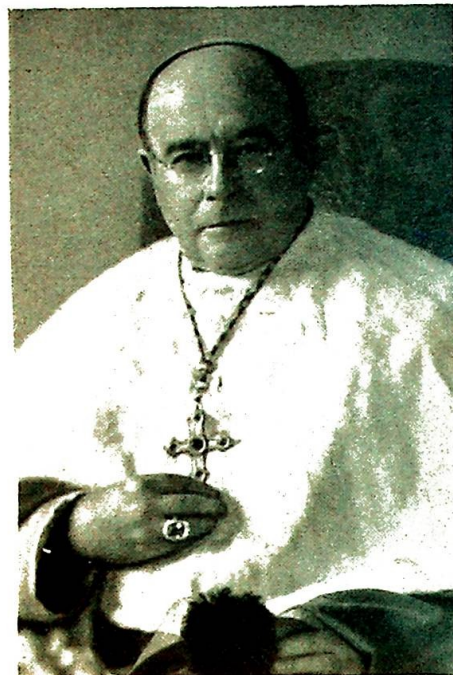
Klosterreglementet er strengt. Det sier at «om noen vil forsøke å legge til side munkedrakten, skal han tvinges tilbake til klosteret igjen, og bli straff skyldig som falskner». Ja, ikke bare det; men, sier fader Gregor:

TO BISKOPER JUBILERER

*Biskop Müller, Sverige og
biskop Brems, fidl. Danmark*

**25 års jubileum
som biskoper**

Til venstre:

Biskop Johannes Erik Müller, apostolisk vikar for Sverige, bispevigslet 7. jan. 1923.

Til høyre:

Biskop Josef Brems, titulærbiskop av Roskilde, vigslet 25. jan. 1923.

Selv om det blir et post festum, vil våre lesere sikkert sette pris på å vite at det i år er 25 år siden den apostoliske vikar for Sverige, biskop Johannes Erik Müller, samlet under sin krumstav Sveriges katolikker og alle dem som siden har sluttet seg til hans hjord. Bispejubileet har vært feiret i Sverige under former som til fulle viser hvilke store fortjener biskop Müller har innlagt seg i disse vanskelige rydnings- og bygningsår i Herrens vingård. Med energi, klokskap og et varmt apostolisk hjerte har biskop Müller skaffet Kirken en styrket stilling i Sverige i dag, og utad har han et navn som få i vårt naboland for det mektige hjelparbeid han har stått i spissen for under og etter krigen.

«St. Olav» sender sine ærbødige lykkønskninger til jubileet, som alle sikkert håper vil sende sine stråler langt framover enda.

«Vi har rett endog til å avlive dem som vil føre vanære over den hellige Guds moders kirke. Hård er den dom som rammer dem som svikter oss.» Dommen blir også skildret da Egil vil forsøke å komme bort fra «Roms tyranni og presteskap». Han blir mishandlet, forbannet og kastet ned i kjelleren for å sulte i hjel og råtne bort i skitt og blant rotter. Dette kalles av forfatteren å bli «myrdet av Rom i Jesu navn». Egil kommer likevel ut av klosteret, men blir så forgiftet av jesuittene med et glass melk. — Mindre kunne ikke gjøre det.

Vi har bare ordrett gjengitt utdrag av et produkt som en kristen forkynner og et kristelig forlag våger å legge fram for Nørpes «opplyste og intelligente befolkning», og som er blitt anbefalt på det beste selv av prester. Har vi da ikke full grunn til å spørre: Står virkelig folkeopplysningen i Norge så høyt som vi selv gjerne tror?

25. januar for 25 år siden ble pater Josef Ludvig Brems av præmostratensenes kannikerorden vigslet til titulærbiskop av Roskilde i det gamle, ærverdige abbedi Averbode i Belgien. Som apostolisk vikar for Danmark og Island, tok han bispestaven opp etter biskop von Euch, og var de danske katolikkens avholdte overhyrde, inntil han av helbredshensyn trakk seg tilbake til sitt gamle kloster i hjemlandet. Det var i januar 1939 at han «sa sitt stillferdige farvel med det land han hadde skjenket 25 års mandomsgjerning», som hans biograf sier.

Også Norges katolikker vil minnes den gamle pro-mostratenser-biskop når han om noen dager kan gjenoppleve i minnet det han for 25 år siden av Gud ble kalt til å øve.

TAKK

På vegne av Katolsk Menighetspleie vil jeg her ved få bringe min hjerteligste takk for alle bidrag som er kommet inn til juleutdelingen.

Margarethe Falkanger.
Gjørstadgt. 8.

FELTPROSTSKIFTE

I anledning av feltprost L. Korens fratreden som norsk feltprost, har Hans Høyærv. Biskopen og sokneprest Koren utvekslet hilsener, som understreker den gjensidige forståelse som har hersket i samarbeidet innenfor den militære sjelsorg.

Hec hjemme - -

Verdenskonferansen for kristen ungdom, Oslo 1947.

Etter den store verdenskonferansen for kristen ungdom som fant sted i Oslo siste sommer, arbeidet Pax Romanas observatører ut en lengere rapport som både P. R.s hovedkvarter og den Hellige Stol hadde bedt om. Arbeidet tok flere måneder og omfatter vel 30 maskinskrevne sider samt bilag på over hundre sider. For en tid siden er der fra Genf innløpet et brev fra Pax Romanas øverste geistlige leder, biskop Charrié, til biskop Mangers, der han takker for den «meget interessante og instruktive rapport som det vil være meg en glede å viderebefordre til den Hellige Far».

Rapporten ble hovedsakelig utarbeidet av stud. phil. Torfinn Juell, formann i Norsk Katolsk Ungdomsforbund, og stud. oec. Madeleine Steen (Kanada) under ledelse av pastor I. Hansteen Knudsen. De øvrige deltagere var pater Finn D. Thorn, O. P., frk. Gudveig Therjesen og hr. Rolf Østbye.

Oslo. St. Sunniva Skoles jule- og nyttårsforestillinger har fire ganger samlet fullt hus på sitt strålende barneprogram. Mens barna i fjor hadde tablåer med religiøse motiver å vise, utfoldet de i år seg aldeles vidunderlig i et tre akters eventyrspill som hovednummer: «Den vakre prinsesse Irmelin». Det var en talende moral bak dette som alle andre ekte eventyr. Røpet på mor fra den forstøtte — om enn selvforskyldt — ydmykede prinsessen var et gripende uttrykk for morshjertets dragende kraft, men ikke mindre for det morsbehov som våre dagers barn takket være generasjoners kunstige og materialistisk anlagte ekteskaper vanskelig kan få tilfredsstillt, — ja, vanskelig bli seg bevisst. Spillet og programmet tjener barna til ære, og ikke minst søstrene som med utsøkt smak og nitide hender hadde fått det hele til.

En voksen som gledet seg.

*

Søndag 18. jan. ble programmet gitt som gratisforestilling for barnehjemmene i Oslo. Unødig å si at alle barna frydet seg hjertelig.

...Porsgrunn. Kirkekoret arrangerte 9. januar en meget vellykket andakt i Vår Frue Kirke. Koret sang, under ledelse av pianisten Wilhelm Schwarzott, en rekke vakre sanger. Blant annet bør nevnes den vakre hymnen «Transeamus» og et utdrag av Blasels messe, som ble ypperlig framført av koret. Fru Hervor Andersen sang vakkert to små sangstykker. Og fiolinisten Erling Jacobsen spilte «Ave Maria» av Gounod med varme og inderlighet.

Det lille kirkekoret har all ære av arrangementet. Under musikkandakten ble det opptatt kollekt til Europahjelpen, som innbrakte kr. 499.52.

Yng.

Fra det katolske utland

DANMARK. Foruten de to ordinære radioutsendinger, én av katolsk kirkemusikk fra Statsradiofoniens konsertsal 1. juledag og en overføring av messen fra St. Albani kirke i Odense på Helligtrekongers dag, opplevde de danske katolikker i år å høre deres trostfelle Søren Weiss, som er skuespiller ved det Kgl. Teater, og den unge Leif Kayser, som f. t. studerer til prest i Rom.

Søren Weiss leste lillejulaftensdag en gripende fortelling om Vårherre som selv kom som julegjest hos den landsforviste russiske bonde Timofei. Vårherre kom i skikkelse av Timofeis argeste fiende, som han aldri hadde hatt i sinne å tilgi . . .

Samme dag fikk Leif Kayser i den danske Radiofoni oppført sitt opus 11. Det er et oratorium som tok ham fire år å komponere, og som er bygget på Evangelienes latinske tekst fra budskapet og til Jesu fødsel. En håper at dette oratorium vil gå inn som et fast ledd i julepertoret til de skandinaviske kringkastingene. Ingenting er mer egnet til å skape den riktige julestemningen enn denne modne og religiøse musikk.

Den kjente katolske filosof, Jacques Maritain, som er Frankrikes sendemann ved Den Hellige Stol, var leder for den franske delegasjon til UNESCO's Hovedforsamling som

Klipp ut!

BØNNENS APOSTOLAT

Alminnelig bønneintensjon:

- Januar: Kirkens nød og trengsel.
- Februar: Folkene som sulter og fryser.
- Mars: Den hellige fars alminnelige og særlige intensjoner.
- April: Flere helligmessige prester.
- Mai: At russerne må vende heim til Kirken.
- Juni: De kristne annamiters frelse fra urolighetene.
- Juli: Større forståelse for og hyppigere deltaking i de åndelige øvingene.
- August: At de troende må vende tilbake til en enklere og strengere livsføring.
- September: Mer troskap i oppfyllelsen av søndagsplikten.
- Oktober: For sjelesorgen blant dem som lever i utlendighet.
- November: At arbeidermassene må komme til full forståelse med Kirken.
- Desember: Om helliggjøring av heimelivet.

*

Misjonsintensjon:

- Januar: Mer kunnskap om Kirken i Japan.
- Februar: Framgang for Kirken i India.
- Mars: Samsvar med kristendommens lover i Japans industri.
- April: At China må bli spart for den gudløse kommunisme.
- Mai: At Guds mor må føre barna i Japan til Jesus.
- Juni: Sann verdensfred.
- Juli: At de sosiale spørsmål i India må bli løst i kristendommens ånd.
- August: For biskopene og prestene i Japan.
- September: For de kristne skolene i India.
- Oktober: For misjonen i Hollandsk India.
- November: Om rett og rettfærd for arbeiderrfæ i Afrika.
- Desember: For de kretser som har ledelsen i Japan.

*

Den daglige ofringsbønn for B. A. står på side 278 i Katolsk Bønnebok. Side 267—282 andre bønnen for samme formål.

Opplysninger o. l. om B. A. kan en få hos pastor Alf Høgh, Akersvegen 5, Oslo.

ILFORD

- ① Røntgenfilm
- ② Papir
- ③ Kjemikalier
- ④ Kassetter
- ⑤ Forsterkningsfolier

GERH. LUDVIGSEN A/S OSLO

fant sted i Mexico. Han holdt der den innledende tale, og i sitt foredrag tok han stilling til tre av tidens problemer: realpolitikken, den kollektive skyld og menneskets bruk av vitenskap og teknikk. Han trakk linjene opp om disse begreper og ga dem nærmere innhold og mening.

*

Meget under denne rubrikk må utstå til neste nr. grunnet plassmangel.

ST. HALVARDS MENIGHET

Basar

holdes i Urtegt. 29 i tiden 8.—15. februar.
Høve til å ta lodder hele dagen.

MERK: Søndag 8. febr. }
Tirsdag 10. » } fra kl. 19: kafé.
Torsdag 12. » } Aftentrekning.
Fredag 13. » } Tombola.
Søndag 15. » }

Støtt med gaver og salg av gjennomgangslodd.

UNG BARNEPLEIERSKE

(Røde Kors-utd.) søker stilling snarest. Helst i eller omkring Oslo. Bill. mrk. «Glad i barn» til dette blads eksp.

VÆRELSE ØNSKES

Kan noen hjelpe katolsk ung mann til et varmt værelse.

Henv. telefon 44 89 43.

**HJEMMELAGET
ITALIENSK MAKARONI
G. Battistoni**

Utsalg:
Bjordam kaffeforretning
Bygdø Allé 3, inng. Frogner. v.
Tlf. 44 80 81

**HANS KARLSEN
MALERFORRETNING**

Utfører all slags
malerarbeid.
Tordenskjoldsgt. 6 B.
Tlf. 41 07 76.

A. LIEUNGH A/S
Papirforretning
Bogstadveien 56
(inng. Neuberggt.)

Trykksaker — Protokoller
Kontorrekvisita
WITTUSEN & JENSEN A/S
Telefon 42 18 80 (centralbord)

J. L. NERLIEN A-S
NEDRE SLOTTSGT. 13 - OSLO
ALT I FOTO

NORENBERG & CO. A/S

Margarinfabrikk

Oslo

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

EIVIND BROSSTAD
Såpefabrikk
Telefon 42 67 04
Vognmannsgt. 8 - Oslo

NEBB er stedet for
alt elektrisk
Ø. Slottsgt. 8. Telefon 42 19 54

STEMMEBRUK — OPPLESNING

Behandling av talefeil
ADELEIDE JØRGENSEN
Tlf. 46 23 73 - Jac. Aallsgt. 16 III

Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 42 50 85 - 42 52 23

T. S. JACOBSEN
Begravelsesbyrå

Ullevålsv. 1.
Tlf. 33 23 34 - 33 22 46
Privat 55 85 50 - 69 43 72

Spesialforretning i

HOSPITALUTSTYR

Tekstilvarer og sengeutstyr for sykehus

SØSTERUTSTYR

Kjoler — forklær etc.
De gamle gode kvaliteter begynner nu å komme igjen.

SVERRE W. MONSEN
BERGEN